

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

01-09-2023

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

Plakāts «Krievu okupanti. Labākais mēslojums» – vārda brīvība vai naida runa?

♦ **Tiesībsargs atzīst:** Subjektīvi aizskaroša informācija uzreiz nenozīmē naida runu

EDGARS LĀKUTIS,
LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBSARGA
BIROJA KOMUNIKĀCIJAS UN
STĀRTAUTISKĀS SADARĪBAS
NODAĻAS VADĪTĀJA VIETNIEKS

Sarptautiskās tiesību normas skaidri lauj identificēt kritērijus, pēc kuriem atšķirt naida runu no pieļaujamajiem vārdu brīvības izpausmes veidiem. Tos veido izteikumu saturs, konteksts, kādā tie pausti, cik tie ir aizskaroši un publiski pieejami, to galvenais mērķis un citi. Svarīgi visus šos kritērijus vērtēt kopšakaribā, nevis kādu atsevišķi. Turklat subjektīvi aizskarošas mākslas darbs uzreiz nezinozīma naida runu.

Izmantojot naida runas vērtēšanas kritērijus, tiesībsargs veica analīzi Latvijas Nacionālajai bibliotēkai (LNB) Ukrainas mākslinieku grupas «TIGOIS project» laikmetīgā tēmniecības un gleznu izstādei «Mēs uzvarēsim! Peremoxem!» izvietotajam plāktam, uz kura lasīmas vēstījums: «Русский оккупант. Лучшее удовольствие» («Rusijas okupants. Labākais mēslojums»). Šūdzības iesniedzēja skatījuma minētais darbs bija aicinājums uz genocidu, nogalināšanu, kā arī tieši draudēja viņa dzīvībai.

Tiesībsargs atzīst – jebkāda atšķirīga mākslas darba interpretācija var būt potenciāli subjektīvi aizskaroša un attiecīgi ieteiktēm dažādu sabiedrības grupu līdzastāvēšanu, jo sevišķi karadarbības laikā. Tomēr, respektējot mākslas un jaunrades brīvību, izstādes kopējo politisko kontekstu saistībā ar karadarbību Ukrainā, izstādes autoru izcelsmi un izstādes mērķi, tiesībsargs secināja, ka konkrētā situācijā nav pārkāpmērīgi, tiesībsargs robozē un nekonstatēja naida runu konkrētajā Ukrainas mākslinieku izstādē.

Viens no demokrātijas stūrakmeniem

Satversme aizsargā māksliniekiem, citās, citmājas jaunrades, vārda un izteiksmes brīvību. Šīs brīvības var ierobežot tikai likumā noteiktos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsti, iekārtu, sabiedrību drošību, labklājību un tikumību.

Ari Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija paredz, ka ikviens ir tiesības brīvi paus savus uzskaustus. Eiropas Cilvēktiesību tiesības (ECT) savos spriedumos vairākārt norādījuši, ka vārda brīvībai ir joti plās robežas un tā aizsargā arī tādas idejas, kas šokē un aizskar sabiedrību vai tās daļu.

PUBLICITĀTES ATTELIS.

Izvērtēšanā ir svarīgs kopējais vēstījums

Visplašā izplatītā naida runas definīcija ir iekļauta Eiropas Pādomes rekomendācijā, kurā definēts, ka tā pārkāj visas izteiksmes formas, kas izplata, mudina, velicina vai attaisno rasistisku naidu, ksenofobiju, antisemitismu. Tā liever arī citas naida formas, kas balstītas uz neiecietību, kas rodas no agresīva nacionālisma, etnocentrīzma, diskriminācijas un naidī pret minoritātēm, migrantiem un ārvāstāmām izcelmēm cilvēkiem.

Turklāt ANO un ECT normas lauj identificēt kritērijus, pēc kuriem norobežot naida runu no pieļaujamajiem vārdu brīvības izpausmes veidiem. Šos kritērijus veido – izteikumu saturs, ierējot, kā tos uztvertu neitrāls lasītājs, teksta vērtējums kopumā, konteksts, kādā izteikumi pausti (tostarp, vai izteikumi izdarīti uz saplēšta sociālā un politiskā fona (piem., politisks saplēšjums, brūpoti konflikts, karš), izteikumu publiskums; aizskāruma pakāpe (tostarp, potenciāli novest pie slīktām konsekvenčēm; vai tie var novest pie tiesības/netiesības) vārdarbibas, nāda, neiecietības); autora mērķis un ietekme uz dažādu sabiedrības grupu mierigu līdzastāvēšanu. Svarīgi visus šos kritērijus vērtēt kopā, nevis tikai kādu ietekmi atsevišķi.

Izteikumu un attēla saturs

Analizējot Ukrainas mākslinieku grupas «TIGOIS project» izstādē izvietotos eksponātus, no 60 izstādētajiem darbiem iepāšu uzmanību ir izpelnīties viens plakāts, kas vīzuāli konfronē skatītāju ar karadarbības vārdarbibas sekām – cilvēku nāvi un to, kā karalaukā nomirušā cilvēka liknis neizbezgami klūst par mēslojumu. Vienslaiķus attēlu pavadošās apgalvojums ir pausts provocējoša veidā, norādot, ka krievu karavīrs ir labākais mēslojums.

Tomēr, neitrālām skatītajam konkrētās darbs rāisitu asociācijas ar karadarbības sākumā 2022. gada februāri pieredzēto kādas Ukrainas civiliedzīvotājas skaito protesta akciju, piedāvājot Krievijas Federācijas karavīriem saulespuķu sēdās, lai pēc nāves viņu vītā augtu saulespuķes. Attiecīgi saulespuķes ir kļuvušas par Ukrainas pretestības simbolu. Šāds apgalvojums situācijā, kad to ir paudis Ukrainas mākslinieks, uztverēram kā atbalsts Ukrainas pretestībai pret Krievijas Federācijas iestenoto karadarbību. Savu nosodījumu plaši pauðusi arī Latvijas valdība.

būtiskākajiem faktoriem, ko nepieciešams izvērtēt naida kurināšanas lietas, ir vēsturiskais, politiskais un sociālais konteksts, kādā izteikumi pausti. Krievijas saiktais karš, uzbrukot Ukrainai, ir sapēmē gandrīz vienprātīgu starptautiskās sabiedrības nosodījumu. Publiskajā telpā atrodams liels daudzums informācijas par Krievijas armijas pastrādāto vārdarbibu pret Ukrainas civiliedzīvotajiem Ar digitālājām ierīcēm iespējams visus nodarījumus fiksēt un nekavējoties izplatīt internetā, ūsi informācija nekavējoties sasniedz milzīgu cilvēku skaitu visā pasaule. Tādējādi šos brutalos pārkāpumus nav iespējams noslept.

Saskaņā ar ANO datiem, kopš kara sākuma 2022. gada 24. februāri līdz 2023. gada 30. jūnijam Ukrainai nogalināti 9 177 civiliedzīvotāji, bet 15 993 civiliedzīvotāji ievainoti. Kopumā par karadarbības upuriem atzīstami 25 170 Ukrainas civiliedzīvotāji. Savu nosodījumu plaši paužusi arī Latvijas valdība.

Cik publiski un cik aizskaroši

Ukrainas mākslinieku izstāde iekārtā publiskā vietā, kas bija brīvi pieejama privātpersonām. Tapat arī aizstāzā, kas izcēlās saistībā ar izstādito darbu,

palielināja cilvēku skaitu, kas uzziņāja par konkrēto mākslas darbu.

Savukārt vērtējot mākslas darba aizskāruma liebumu, jājēm vērā, ka tas bija tikai viens no 60 mākslas darbiem izstādē. Jāuzsver, ka izteiksmes un mākslas brīvība ir būtiski aizsargājama cilvēka tiesība. Tie, kas rada, izpilda, izplatā vai ekspone mākslas darbus, veicina ideju un viendokļu apmaiņu, kas ir būtiska demokrātiskai sabiedrībai. Vienlaikus, vērtējot māksliniečiskās jaunrades ieteikni uz sabiedrību, ir jājēm vērā, ka māksla ir uzvērīma un interpretējama caur katrā individu personiskās uztveres prizmu, ko savukārt veido šī konkrēta individu pieredze, uzskati un vērtības. Līdz ar to dažādi cilvēki dažādi reagē uz katrai mākslas darbu, un tā ir normāli un atbilst mākslas uzdevumam – izaicināt cilvēku pastāvīgi domāt, analizēt, vērtēt. Attiecīgi izvēlētā mākslas valoda, nemot vērā gan politisku kontekstu, gan arī autora mērķi, mazina iespējamo aizskārumu pakāpi.

Autoru mērķis

Skaidrojot konkrētā darba izstādīšanu publiskajā viēdā, LNB norādīja, ka redzamais plakāts ir viens no mākslas darbiem, kas pauž ukraiņu mākslinieku attiekīsmi pret Ukrainā notiekošo karu un vārdarbigo okupāciju. Darbs ir Ukrainas mākslinieku reakcija uz šī brīža Krievijas agresiju Ukrainā mākslas metaforas valodā. Attiecīgi secināms, ka autoru mērķis ir bijis vērst sabiedrības uzmanību uz notiekošo karadarbību un vērtības pret okupējošo spēku iestenoto vārdarbibu Ukrainā.

Rezonanse sabiedrībā

Ukrainas mākslinieku izstādes izraisīta rezonānsē sabiedrībā norāda, ka neizbezgami atšķirīgi mākslas darba interpretācija ir negatīvi ietekmējusi dažādu sabiedrības grupu līdzastāvēšanu. Šūdzības iesniedzējs ir subjektīvi uzvēris izstādē pausto vēstījumu, nevis kā atbalsts paušanu. Ukrainas brūpoti spēku centieniem atvairīt Krievijas iestenoto uzbrukumu, bet gan kā vispārīgu vēršanos pret krievu tautības cilvēkiem.

Lai gan atbildīgas institūcijas ir skaidrojusas konkrēto mākslas darbu mērķi, tādējādi noveršot bažas par iespējamu vēršanos pret cilvēkiem par etniskās izcelsmes dēļ, konkrētās gadījums cīt starpā atspoguļo to, cik politiski jutīgi etniskās piedarības jautajumi ir Latvijas sabiedrībā. *

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 01-09-2023

Grāmata rada prieku

DIĀNA JANCE

Šo vasar izdevniecībā "Neputns" kļaja nākusi jau septītā Luīzes Pastores un Elīnas Brasiliņas "Mākslas detektīvu" sērijas grāmata "Slepenā parole. Izlausānas no pils".

Sorel stāsts paver durvis uz izlausānas spēli bārka arhitektūras pēles Rundāles pils vēstures labirintos. Tur tris azartiskas varones uzsāk "Zosu spēli" nokļūst pagātnē un uz savas idas piedzivo sarežģitos Latvijas vesturei posmus.

"Kultūrzīmes" uzrunajā autori Luīza Pastore, jautajot par mākslenu bērnu grāmatu un ko, tās rakstot, rakstītējiem par mākslenu latviešu bērniem,

- Kādēj jums liekas saistīti rakstīti tieši bērni audītorijā?

L. Pastore: - Šķiet, ka māna izvēle nemaz nav notikusi, nemaz neesmā apvērusi rakstīti pieaugušajiem. To līk, kad pieņemu lēmumu rakstīti, izvēle notika par labu bērnu apliecinātu, jo tēls tas man deva loti lielu prieku. Tagad, daudzus gadus vēlāk, ari piederu, ka priekam ir loti būtiska nozīme arī lasītāja pusē. Lasišanai būtu jāpasocējas ar pieciņu nodarbošanos, bet māsdienās tā bieži vairs nenotiek. Esmu ari sapratusi, ka tad, kad, lenakoj auditoriju, bērni man saka - man riebjas grāmatas, es tās nelašu. Tās nav jāzūterī personīgi. Patiesība - tam nav nekadā sakara ar pašām grāmatām un to, kā mēs būtu izrakstījušas slīktas bērnu grāmatas, tas saistīts ar lasītprasību. - Man nav literāru ambičiju kļūt par pasaulesīnu rakstnieku. Man joti būtis

Rakstāt par notikumiem, mākslas darbībām un vietnām Latvijā, bet grāmatas tēk tulkošas ari citās valodās.

- Man nav literāru ambičiju kļūt par pasaulesīnu rakstnieku. Man joti būtis

apmācības metodes, kurus pirmajos gados nerada prieku, tad vītolos gados viņam izveidojas iebūems pirms lasīšanas procesu, proti, lasīšana ir grūta un viss, kas grūts, izsauce nepatiku, kaunus, balles un pat iebūmu. Tad viss, kas asociējas ar lasīšanu, ir fūti! Kriebīgi! Grāmatas ir pretīgas! Tapēc esmu sapratusi, ka viss, ko so gadu laika esmu darījuši, ir radīt prieku sev pašai un prieku savam iekšējam bērnam, ari meģinot saprast, kā lastājam padarīt pieciņu lasītājam, lai tā pieciņu grūts uzdevums, bet pieciņu laika pavadīšanas veidā un asociētos ar prieku.

- **Un - lai lasīšana kļūtu par detektīvstāstu...**

- Jā, pēdējā grāmata "Slepenā parole. Izlausāna no pils" jau apzināti domāju par bērnu lasītprasību un cik neuzmanīgi viņi lasa, ja vien pār ir lasīsi. Šo grāmatu radīju ar noliku literāra teksta ievert, lessaitīst uzdevumus un mīklas, ar domu, ka, lai spētu saprast stāsta galveno intrigu,

Lasišanai būtu jāasociējas ar priecīgu nodarbošanos, bet māsdienās tā bieži vairs nenotiek.

ki ir domāt par to, kādu vēsti nododu musu vetejieni bērniem, stāstot par vjetējam apķaimēm un latviem, ari par latviem pasākule, kā piemēram, Ari par latviem maksalu - man nav interesants rakstīt par "Monu Lizi" vai citām pasaulesvārenām gleznām, to var izdarīt jebkuri cits. Briedi, kad mīsus stāsti sāk intereši cītu valstu lasītājus, tais ir jaiks bonus, bet es uz to neleicos. Protams, ir loti patīkami, ka kaut kas joti lokās spēj ieinteresēt lieši valodas - franču, angļu, itālu un citas.

- **Val, rakstor kā vēsturiski, stāstot par mākslu, ceļat, ka, izlaidot jūsu grāmatas, bērni turpinās meklēt un laisīt vēlu citu informāciju par jūsu leksiku tēmu?**

Luīze Pastore: "Neuztveru par silktu lietu to, ka vecāki bieži stāsta, ka, lasot manas grāmatas, ir jācepstojas un kopā ar bērnu." AGNÈSE ZELTINA/PUBLICITATES FOTO

Elinas Brasiliņas ilustrācijas Luīzes Pastores grāmatai "Slepenā parole. Izlausāna no pils".

- **Lidz kādam vecumam jūs rakstot veļotos uzrunatā?**

- Mējīnu poplašinātās, sakuma rakstīju tikai sākumskolas vecumam, tad esmu pamēģinājusi ari pirmskolas vecumam un domāju, kā arī nekad netapa, par vienu gadu pēc tam tās lasītājam, kā arī mākslām strādā ari vizuālām mākslām stundas un zīmē. Man svārigi, lai grāmatā būtu kaut kā sākums - sarunai, interesel, atcerēšanai, mākslām, piesaistei mākslai. Pēc tam bērns mākslas pasaule varētu ienīrt tālāk.

- **Kāda ir jūsu attīstīs prete grāmatām?**

- Mējīnu poplašinātās, sakuma rakstīju tikai sākumskolas vecumam, tad esmu pamēģinājusi ari pirmskolas vecumam un, manuprāt, loti augstvērtīgas gan māksliniečiski, gan dzīdina zinā. Grāmatā ir būtiski spēj būt mākslas darbam, tad, ja tā atrodas grāmataplakātā, uz to vajadzētu būt patīkami skatīties un pie tās gribas atrizieties arī māksliniečiskā kvalitātēs zinā. Līdz ar to uzskatu, ka e-grāmatas ir labas pasažu vecumā, bet tikai gadījumā, ja vienīgi viens saturs un nav liels uzsvars uz māksliniečisko kvalitāti. Bet - uzskatu, ka pirmskolas un sākumskolas vecu-

mā - e-grāmatas gan nav nepieciešams, tās nozīme - ja pirmsmājs trīs klasēs bērns ir iemācis lasti tehniski, bet trijstāk lasītājiem, principa no ceturtais klasses viss jau ir zaudēts. Bērns vairs vispar negrib lasīt, negrīb mācīties. Ceturtājā un piektajā klasē kaut kas tiesās notiek, jo, ieejot jebkura skola, jutu, ka tāds kā kritisms bērniem zaudējusi ticību zināšanām, bieži vien viers nevēlas apgūt ko jaunu, neprēcējas par vienīgi, ari mani. Lidz trešajai klasē vienīl vēl ir loti atvērti un zināšanas vēlās legūt ar rotāšanos, spēles elementiem, kas varbūt pietrūkt vēlāk mācību procesā. Tājā pašā laikā sarkano signālu isti ne saskatu. Tomēr visiem jāsaprot, ka viēds, kā mūsu bērni spējīgi apgūt mācības, nedaudz atskiras no agrākā, ari no tā, kā mācījos pati. Sōbrīd jāņem vērā, ka bērni nevar tik ilgi nosēdet un koncentrēties, tās vienkārši ir; ja pieļāgos jaunas metodes, bērni būs tik pat zinojī kā leprieķējās pa-audez.

Dzejas dienas
dzejniekus,
dzejas
mīlotājus
Rīgā un visā
Latvijā pulcēs
jau 58. reizi ar
vairāk nekā
divdesmit
norisēm.

■ "DZEJAS DIENU 2023" PROGRAMMAS IZLASE

Svētdien, 3. septembrī, plkst. 15 Rīgas Latviešu biedrībā – tikšanās ar dzejnieci Veltu Kaltiņu un rakstnieku Roaldu Dobrovenski.

Svētdien, 3. septembrī, plkst. 18.30 mākslas centrā "Noass" – Dzejas detektīvi. Piedalās dzejnieku un prozaiku grupa "Tekstūra": Rolanda Bula, Dainis Deigelis, Agita Draguna, Elīna Lice, Dzōnatans Melgalvis, Alīse Mētra, Evelīna Mūrniece, Sandra Ratniece, Elīna Smolaka, Leons Jūlijs Strupītis, Kristiāna Šuksta, Artūrs Usķāns, Kristaps Vecgrāvis, Andris Zeibots.

Otrdien, 5. septembrī, plkst. 19 mākslas centrā "Noass" – Baltijas dzejas vakars. Piedalās igaunu autori Indreks Mesikeps, Trīna Sometsa un atdzīdotājs Guntars Godiņš, lieutuviešu autori Daiļus Gintals, Nijole Daujotite un atdzīdotāja Emīja Grigorjeva.

Trešdien, 6. septembrī, plkst. 18 Ājān Akuāratera muzejā – Juris Kunnošs – pieci septiņi un septiņdesmit pieci. Dzejniekam Jurim Kunnošam (1948–1999) decembrī aprītēs 75 gadi. Skanēs viņa dzeja un atmīnas par autoru. Vakaru vadīs Aivars Eipurs.

Ceturtdien, 7. septembrī, plkst. 11 Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) – iru dzejnieku improvizētajos dzejas lasījumos būs iespēja dzirdēt dzejniekus Anju ī Aulū un Šosefu O Murhū.

Ceturtdien, 7. septembrī, plkst. 18 LNB – diskusija par mazo tauvu dzejas un valodas situāciju mūsdienās. Piedalās iru autori Šosefs O Murhū, Ānja ī Aulū, Mollija Tumiņa un latgaliešu dzejniece Anna Rancāne. Diskusiju vadīs līvu valodnieks un dzejnieks Valts Ernštreits. Diskusija notiks angļu valodā.

Piektdien, 8. septembrī, plkst. 19 LNB – iru dzejnieku vakars. Piebalīsies autori Šosefs O Murhū, Ānja ī Aulū, Mollija Tumiņa un atdzīdotājs Jānis Elsbergs.

Piektdien, 8. septembrī, plkst. 18 mākslas centrā "Noass" – libešu dzejnieku vakars. Piebalīsies libešu valodas dzejnieks no Igaunijas Karls Pajušalu un līvu valodnieks un dzejnieks Valts Ernštreits.

Piektdien, 8. septembrī, plkst. 18 hoteli "Bergs" – žurnāla "Domuzīme" dzejas balvas pasniegšana.

Sestdien, 9. septembrī, plkst. 12 Pārdaugavā un mākslas centrā "Noass" – ceļojums ar dzejniekiem. Ceļojumā piedalīsies Ērika Bērziņa, Anna Aužiņa, Inga Gaile, Jānis Rokpelnis, Ivars Steinbergs, Arvis Viugulis, Artis Ostups, Kārlis Vērdiņš, Rihards Bargais, Marts Pujāts, Māris Salējs.

Sestdien, 9. septembrī, plkst. 17 mākslas centrā "Noass" – igaunu dzejnieka Haso Krulla grāmatas "Meeter ja Demeeter" tulkojuma atklāšana latviešu valodā.

Sestdien, 9. septembrī, plkst. 17 teātra klubā "Hamlets" – "Valoda un jēga" – dzejnieki Māris Salējs, Jānis Rokpelnis, Liāna Langa, Dinārs Gulbis, Krišjānis Lācis lasīs savu un savu mirušo kolēgu dzeju.

Pirmdiens, 11. septembrī, plkst. 18 Apokaliptiskās dzejas lasījumi. Pasaulli plosa krīze. Visu dzeja ir politiska. Pasākums veidots sadarbībā ar Latvijas PEN. Piedalās: Inga Gaile, Ilmārs Šlapins, Alesja Loseva, Ieva Melgalve, Liva Marta Roze, Ambik Tomson, Cipi Kellere, Ieva Lešinskā.

Ceturtdien, 14. septembrī, plkst. 18.30 Dzejas dienu balvas pasniegšana. Nominēto autoru dzejas lasījumi.

Vairāk: www.dzejasdienas.com

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 30-08-2023

BIBLIOTĒKU AKTUALITĀTES

Otrdien, 11. jūlijā, 2023

Svētki ir tur, kur esam mēs

Dziesmu un deju svētki ir unikāls latviešu tautas folkloras mantojums, kas, laikam ritot, attīstās un arvien vairāk bagātina šo tradīciju Latvijā. Dziesmu un deju svētki turpina iedvesmot un ieņem arvien būtiskāku lomu sabiedrības dzīvē. Ari Vangažu pilsetas bibliotēkā būs skatāma tematiskā literatūra izstāde, kas veļta šiem svētkiem. Kā arī varēs aplūkot tematisko literatūru izstādi "Skāņumākslas ciltēvā", komponistam Jāzepam Vitolam - 160.

Sie svētki iepriecina ikvienu, kad satiekas dažādu pa-audžu cilvēku no dažādiem Latvijas vienām – ar skaitām dziesmām un dejam, tautiskām melodijām pītēju orķestru izpildījumā, pozitīvām emocijām, smaidīm un gaīšām domām. Katru savādāk šie svētki iedvesmo. Mūsu bibliotēkā ir apskatāmi arī aktīvi Vīla Daudža zīmējumu jaunā grāmatīnā, kas ir loti sirsniņa un humora pilna, kā izskatījās Dziesmu svētki pirms 150 gadiem.

7. jūlijā aicinām bērnus (6.-13. gadu) uz Vangažu pilsetas bibliotēku, īrā lastavu "Visas savas skaistas dziesmas es satīnu kamēla", kur būs dažādas radošas aktivitātes.

tātēs, saisītas ar tematiku par Dziesmu un deju svētkiem (tautādziesmu vizualizāciju krāsās, vilktorne, spēles, kopīga latvja jostas darināšanā u. c.).

Aicinām bērnus iesaistīties no 1. līdz 14. jūlijam arī zīmējumu konkursā "Brālis ozols, mīsa liepa". Kur varēs izpaušties radoši, radot tautīcumā un tautudziesmu savus zīmējumus tēpus dažādās mākslas tehnikās.

Lai es dziedu, kad es dziedu, Dziesmu man nepieatrāka: Nav vēl viena izdziedīta, Šīs jaunu sacerētu.

/Latviešu tautasdziesmas/

Vangažu pilsetas
bibliotēkas kolekts

Ropažu novada izglītības iestāžu skatuves runas priekšnesumu konkursss

Februāra un marta mēnesi Ropažu novada izglītības iestādē notika skatuves runas priekšnesumu konkursa 1. kārtā. Katrā izglītības iestādē vērtēja skolēnumus, kuri bija sagatavojuši dziesas un prozas priekšnesumus. 29. martā žūrijas komisija tikās Ulbrokas vidusskola, lai 2. kārtā izskatītu, vērtētu un izvēlētos labākos no labākajiem, kuri Ropažu novada pārstāvēs valsts mēroga konkursā. Kopumā trikā iesutīti 18 video priekšnesumus, kuri tiks vērtēti piecas vecuma grupās, no sekojošām Ropažu izglītības iestādēm – Bergu Mūzikas un mākslas skolas, Ropažu vidusskolas, Stopiju pamatskolas, Upesleju sākumskolas un Ulbrokas vidusskolas.

Sogad skolēnu skatuves runas konkursa video konkurss tēma bija jāsaista ar skolēnu spēju autoru vārdiem paust izpratni, prieku, izbrīni, redzējumu par sā laika aktualām norisēm: dzīvību, brīvību, zināšanu, atbildību, toleranci, ģimeni, tradīcijām.

Pirma kāstu grupā pārliecinoši pirmo vietu ieguva Nikita Ščerbaakovs no Ulbrokas vidusskolas, kurš aizvārta J. Zvingiņu "Mazais bīties lieļi celojums" notikumam virpūl. 2.-3. kāstu grupā ar aktuālu tēmu "politika" jeb K. Vērdiga "Tēti politiki" pirmo vietu ieguva Bruno Ķezijs no Ropažu vidusskolas. Līdzīgi kāstu grupu, no Stopiju pamatskolas zuriņu pārstāvēja ar izjusto V. Sutejuva "Jablokā" un pēlini ieguva pirmo vietu. 7.-9. kāstu grupā pirmo vietu ieguva Selma Plociņa no Ulbrokas vidusskolas, kura afgādināja par UKrainas notikumu sajūtu ar P. Banīkovas "Noslēgumu". Vidusskolas

kāstu grupā pirmo vietu ieguva Melānija Agate Īdere no Ulbrokas vidusskolas ar fragmentu no N. Iktēnenes "Mātes pienu".

Žūrijas komisiju pārstāvēja Vanda Gaile, no Bergu Mūzikas un mākslas skolas, Inīta Lazdīja no Upesleju pamatskolas, Silvija Kantāns no Ropažu vidusskolas, Egita Klieģe no Stopiju pamatskolas un Solvita Pavlovska no Ulbrokas vidusskolas.

Visi pirmās vietas ieguvēji piedalījās Valsts izglītības satura centra rīkotajā Latvijas "Skolēnu skatuves runas priekšnesumu video konkursā", kurš notika šā gada 30. aprīlī, un ieguva loti augstus rezultātus.

Nikita Ščerbaakovs un Bruno Ķezijs ieguva augstāko pakāpi, Līdzīgi Merkulova, Selma Plociņa un Melānija Agate Īdere ieguva 1. pakāpi. Paldies skolotājiem – Elnīai Sīlei, Jutai Bernāniel, Ingai Buivitei, Indrai Kekei, Egital Klieģei, Annai Asireiko.

Izglītības, jaunatnes lietu-

kultūras un sporta departaments

Atmiņu stāsts un izstāde "Dziesmas un dejas ceļš laika ritējumā"

Sobrid, kad visapķert jau ir jaunām tā fantastiskā un vienojošā kopības sajūta, ko allaz mums ne kārtējie latviešu Dziesmu un deju svētki, ktrs mēs meģinām tvert kādu jaunu informācijas dziesmu vai – gluži pretēji – tieši dailīties ar to, lai priečētu citus.

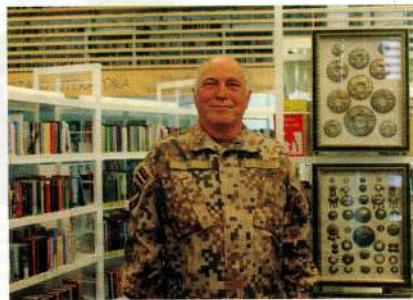
Sīgad, kad svētki notiek tradīcijas 150 gadu jubilejas zīmē, līdz pat vasaras saulgriezīm Ulbrokas bibliotēka sārs-telpā vienīti interesentiem sadarbībā ar novadnieku, Stopiju pagastu 2018. gada Goda pilsonu Viktoru Vindeli, piedāvājīgi Vispārējiem latviešu Dziesmu un deju svētkiem veltītu privātkolekcijas izstādi "Dziesmas un dejas ceļš laika ritējumā".

Pat privātkolekcijas turētājs pārveidojis uzkrātu materiālu kopumu stāsta: "Jaunība par Dziesmu un deju svētkiem sevišķi neinteresējos, bet, atnokot dzīvot uz Stopiju pagastu, saskārējās ar tiem ciešāk. Meitas un dēls piedāvājis svētku koncertos no bērnudzīrā un skolas. Vēlāk arī es ievērojuši iesaistījumus vīdējās paužades deju kolektiva "Luste" darbībā, un 2003. gada Dziesmu un deju svētkos piedāvājās jau visa ģimene. Ar laiku radīja doma apkopot Dziesmu un deju svētku nozīmību, dažādos iestādēs un citus uzkrātās, saglabātās piezīmēs lietas."

Mūs patiesi aizkustīna Viktora aizrautība, atvērtība, un dailīties pricks ar dīzītām arīha Dziesmu un deju svētku norises pasākumiem un meglājumiem fotogrāfiām, kā arī ar savām atmīnām un dejošanas pieredzē audio intervīvās.

Ar pilnu kolekciju esos iespieddarbu satura rādītāju interesiem iepazīties Ulbrokas bibliotēkas mājaslapas "2023. gada izstādes".

Aicinām sekot jaunumiem ar bib-

Izstādes "Dziesmas un dejas ceļš laika ritējumā" eksponātu īpašnieks, Stopiju pagasta Goda pilsonis Viktors Vindels, 2023. gada 14. jūnijā.

liotīkas komunikācijas iīklā. Ikdienā kā allaz ikviens ir gaidīts klātēnie bibliotēkas telpās, lai kavētos atnīgās, lasītāju dāvinātājos iespieddarbos ar Dziesmu un deju svētku fotogrāfiju apkopojumiem vai izvēlētos kādu lasīšmvielu no bibliotēkas krājumā esošajiem vai jauniegūtajiem darbiem, tostarp Vīla Daudžīna grāmatu par Pirmajiem latviešu dziedāšanas svētkiem ar paša autora zīmējumiem un asprātīgo aprakstu.

Jūnija mēnesī Ulbrokas bibliotēkas literāri tematiskās izstādes "Ievadotinis jeb Uz kneipi" ietvaros godāsim Dziesmu svētku simbolu – "Gaismas pils" – mūzikas autoru, komponistu Jāzepu Vitolu vīnu 160 gadu jubileju.

Jolanta Berzīja,
Ulbrokas bibliotēkas
informācijas speciāliste

"Kas Pēterdienā pievēršas Pētera Brūvera daiļradei, tas..."

29. jūnija pievākarē, kas ir Pēterdienā, Ulbrokas bibliotēkā pulcējās Pēterdienas.

Jautāsiet, kas tie tādi, tad teiksim tā: lasītāji – bērni un interesi. Iši un konkrēti, bet svītības izvērsās emocijās un smaidīgās, kurās tika atgādināti latviešu ierauži rituāli. Interesanti bija uzklāusti latviešu tautas tīcejumus un vērojumus par Pēterdienu. Izrādās, ka loti daudzi no tiem ir saistīti ar pērkona. Pieņemam, kad no pērkona spērieniem izelzis ugunsgrēks, tad nekāds nesakot, jāzīstāc govs un ar kūpošu pienu jāspriet ugumij apkārt, tad ugums pati no sevis izrēdzidas.

Pēterdienas pasākums "Pēterdienas tiecējuma un Pētera Brūvera pasaku radošā meistardarbīnīca", 2023. gada 29. jūnijā.

Ulbrokas bibliotēka tradicionāli

pasaku grāmatu "Kā lauku pele pie pilsetas peles braucu", kura pirmo reizi savus lasītājus ieraudzīja tālājā 1986. gadā. Tas netraucēja vārda dienās svītītāju iejušties pasākums "Kāpēc kāda ciemā kājā izbeidza koncertus" tēlos. Vecākā bibliotēka Daina Kalnane ne tikai vadīja šo pasākumu, bet uzbūra galvasrotas, jo Pēterdienā tācu ir Jāņiem atbilstošas ieražas. Ar jaunām svītībām, radošām nodarbēm un atraktīvām izpāsmēm tika godam nosvinēta Pēterdienas Pasākuma foto galerijs, kā arī skatīma Ulbrokas bibliotēkas mājaslapā <https://ulbrokabiblioteka.lv/galerijas/2023/>.

Liega Piešīga,
Ulbrokas bibliotēkas kultūras
projektu vadītāja

Avots: Tēvzemīte
Datums: 11-07-2023

KULTŪRAS UN BIBLIOTĒKU AKTUALITĀTES

Otrdiena, 8. augusts, 2023

Interesanta, harismātiska personība Ropažu novadā – farmaceite, jogas pasniedzēja Olga Hodasēviča

Ropažu novadā Olga Hodasēviča ir pazīstama kā jogas pasniedzēja, viņa ir diplomēta jogas speciāliste, sejas plastikas un dabiskās ķermenā atjaunošanas trenere, kosmētike - estētiste, bērnu, pieaugušo, senioru jogas pasniedzēja, Aerojoga un jogas uz SUP dēļiem pasniedzēja grūtnieciem.

Vangāžos Olga dzīvo jau 13 gadu (līdz tam dzīvojuši 10 gadus Rīgā). "Tā bija apzināta dzīvesvietas māja – es nemūku dzīvot lieļākā pilsētā! Tur var strādāt, izklaidēties, bet ne dzīvot... Uzskata, ka Vangaži ir ideāla vieta DZĪVOŠA-NAL, nevis eksīstēšanai. Man šeit patīk absolūti visi, jo ir padomāts praktiski par visu – ir bērnu dienīz, skolas, pulcēni, bibliotēka, sporta stadijns, veikalai, dakteri, aptiekas... kas vēl ir vajadzīgs? Protams, dabū! Man patīk pamosties un redzēt aiz loga skaitīt rīta saulē izgaismotas priedes, dzīrdēt putnu cīviņu nāšanu. Vis doties pastāgtā pa pilsētu, mežu vai nopeldēties karjerā. Patiesībā laimigai dzīveli nevarajās daudz! Man patīk vērot, kā mūsu pilsētānti attīstās, pakalpeniski uzlābojas un paliek arvien skaistāki un omugulīgi!"

Daudzus gadus Olga nostrādāja farmācijas jomā – sākot no farmaceita patīkildzes (uzkopšanas darbi, preces pieņemšana un izvietošana) līdz aptiekas vadītājs un pat aptiekas reģionālās menedžeres amatam. Dažus gados strādājusi ar tiesu medicīnas laboratorijā.

Sobriid Olga pievērtas tikai jogai. "Grūbu vēl vairāk attīstīties un pilnveidoties šajā jomā – man patīk mācīties, un te ir tik lielas un plašas iespējas, joga – tā ir mācība visas dzīves garumā!" Septiņus gados apvienojuši

darbu farmāciju un jogā. Šobrīd jūtu, ka vairs negribu "skriet", grūbu izbaudīt katru dzīves momentu, tāpēc pieņēmu lēmumu patīk tikai jogu un sāku pakalpeniski palēnīnāt savu dzīves tempu, pārvirzīt savu enerģiju citos virzienos – vairāk velut uzmanības sev, gūmeni un mājai!

Fiziskās aktivitātes man patikušas vienmēr. Kāpēc tiesi joga? Pamazām kāpēc tu interesēties no 2012. gada, kad pēc otrā bērni piedzīmēšanas veseļības stāvoklis bija plāslikinājēs – regulāri un stipri sāpejās mugura, stipri tirpa rokas un klījķas, dala no muguras ādas pakalpi nejūtīga, bija stiprus galvassāpes... un tas viss tika 33 gadu vecumui!!! Vakaros bija spēku izslīkums, smadzenes nevarēja atlēgties, turpinot risināt darba jaunājumus. Kaut kādi brīvīgi, kā tā es vienkārši neizdzīvu, sāku meklēt risinājumu.

Es sāku praktizēt joga pati, pēc "Yoga Tube" ieraķekta, katru vakaru veltot sev 20–30 minūtu. Tas strādāja! Es biju tāk pārsteigtai par rezultātu, ka nolēmu papildus tam veltīt laiku vismaz vienu reizi nedēļā, apmeklējot jogas nodarbības studiju. Es izvēlējos *Bikram* jogas studiju un praktizēju šo jogas veidu viselus gadu. Motivācija bija fiela! Sākumā es vienkārši grībēju IZZDĪVOT, kad sapratu, cik ļoti uzlabojas mana pašasītītī, sapratu, ka grūbu ne tikai

labi gulēt, bet grūbu, lai manas kāties netrūceš man dzīvot. Kermenī priežājis, es nekad dzīvē nebūju jutusies TIK labi! Ari psihosomatici patīk vieglāk! Nolemu, ka grūbu uzzināt par jigu vairāk, un paralelli joti sasprinstīgām darba grafikam sāku mācīties par jogas speciālisti. Mans ceļš līdz jogai sākās caur savām vajadzībām un ar vēlmi vienkārši izdzīvot!"

Olga mācījusies dažādus jogas veidus: *Bikram*, *Kšatriju* joga, *Biharas* skolas joga, *Ajengar*, pabeiguši speciālizētu jogas pasniedzēju kursu jaunākā skolas vecuma bērniem *Varja* joga, kā arī *Go Go Yoga Kids* un *Kids Yoga 101* kursu, papildus apguvusi vairākus *online* jogas kursošu ar speciālizāciju bērniem, pusaudžiem, ģimenēm un senioriem. Sejas jogu apguvusi pie vairākiem pasniedzējiem un pasniedz arī *sejas plastiku*.

"Neesmu vienai konkretās jogas skolas piekritēja. Nodarības vadu ar iegūtājām zināšanām, pieredzi un pēc grupas vai konkrētu cilvēku vajadzībām. Bieži vien uz nodarību atrašu kauj ar savu plānu – ko mēs darīsim, bet, satiekoties ar cilvēkiem, sajūtot grupas enerģiju, novadu nodarību absolvīti svāvlāk, nekā biju plānojusi, un visi priečājas par sajūtu, ka ķermenis tieši to arī gribējis!"

Joga iemācīca sadzirdēt un saprast

savu ķermenī, nedarīt tam pāri, milēt sevi. Un te nav rāsu par egoismu, par ciepu un atbildību – runājot gan par sevi, gan par citiem. Joga lauj saprast dzīves būtbūtu un dzīvot pēc Visuma likumiem. Joga cilvēku ietekmē pozitīvi, ja praktizē prātīgi. Joga kā jebkura fiziskā aktivitāte stimulē īames hormona izdalīšanos. Joga var palielīt nomierināties vai smelties energiju, atgūt spēkus un līdzvaru pie sasprindzīnās darba dienās. Jogas prakses uzaicināja bērniem, smadzenēm un ķermenim darboties optimālā režīmā. Joga prakses var pielīgti praktiski katrai cilvēkam, strādājot individuāli. Tājā pašā laikā, kāi sakā praktizēt joga grupā, nav nepieciešamā kāda īpaša fiziskā sagatavošanā vai pieredze jogai.

Bieži mācīdās cilvēki saka, ka nav laika. Joga nevis ierējam laiku, bet ie-gūstam. Jogas prakses laikā organismus nenoveco. Joga iedod mums papildus kvalitatīvi un laimīgi nodzīvotus gadus... Kopš praktizēju jogu, vairs nebaidos no cipariem. Paliek tikai interesanti – cik ilgi vēl mans ķermenis un es tajā vairēšu justies TIK labi. Jutos labāk nekā jebkad ja baudi šo procesu, kam ir nosaukums "dzīve". Vairāk informācijas par Olgas jogas aktivitātēm var iepazīt www.yogafelatvia.lv.

Vangažu pilsētas bibliotēkas āra lasītavā no 1. līdz 31. augustam būs aplūkojama Olgas Hodasēvičas *Joga foto personalizācē*. Savukārt 9. augustā plkst. 11.00 bibliotēkas āra lasītavā aicinām pusaudžus (no 12 gadiem) un pieaugušos uz *Jogas nodarību*, ko vadīs pati Olga. (Līgums līdzīgi nemērt pakļājību un pledu. Lietus gadījumā nodarību notiks Meža ielā 1, zālē 1. stāvā, nodarību bez maksas.)

Vangažu pilsētas bibliotēka

Par vardēm, draudzību un bibliotēku

ciemīpi labprāt iesaistījās dažādajās spēlēs, ko viņiem sarūpēja bibliotēkas darbinieces Daina un Liega. Kopīgās stundas izskāja katra daļbnieks iegūva mākslinieces Ilzes Ramanei zīmēto krāsotāju lapu "Dīķa lasītava", savukārt Ulbrokas bibliotēka saņēma dāvanā: bērnu pašu veidotu zīmējumu grāmatu. Turpat arī bibliotēkās levas fiksēti fotomirkli un jaukas atminas par vardēm, draudzību un bibliotēku. Projekta informējām par nākamo tāku reizi.

Interesentus par lasīšanas eksperimentus aicinām 2023. gada 18. augusta plkst. 12.00 piedalīties lasīšanas vecīšu lasīšanas programmas "Bērnu, jauniem un vecāku ūrījus 2023" iepazīšanās pasākumā. Šajā dienā tiekamies Ulbrokas bibliotēkā, lai kopīgi dots uz piemājas zoodārzu "Brieži", Sauriē, Stopiju pagasts.

Kontaktinformācija un lasītāju ekspertu pieteikšanās Ulbrokas bibliotēka līdz 15. augustam – tālr. 67910503; e-pasts: ulbrokas.biblioteke@ropazi.lv. **Liega Piešķiņa,** Ulbrokas bibliotēkas kultūras projektu vadītāja

kurā iekārtota vēsturisko tēru eksponācija. Kolekcija rāda modes attīstību, sākot ar 18. gadsimtu otru pusi, līdz 19. gadsimta beigām.

Braucienā pēdējā apskates picturā ievēta bija lecava. Zinošā gida stāstījums mūs aizveda senā pagātnē, kad lecavā bija aptuvinies pats Bonaparts Napoleon. Uzzinājām, kas ir Dievārīzis, paviesojāmies lecasas literāru bazu, pālūkotājās uz pilsētu no bazuīša torna skatu platformas. Apmeklējām arī Ziālkalna Martas kapavietu Sila kapsētā.

Lielā paldies visiem lasītāju ekskursijas daļbniekiem, ceram, ka Jums patika, un iktīmies nākamgad! Ipaši paldies mīsu gidei un programmas sa-stdātājai Mārtenei Ruzei!

Vasarīgā gaisotnē 14. un 17. jūlijā rīta Ulbrokas bibliotēkā viesojās Ulbrokas pirmsskolas izglītības iestādes "Pienīte" audēžķi, savām audzinātājām, ja notika salīdzīšanās rīts. Tajā tika pētīta un lasīta amerikāņu bērnu rakstnieka un ilustratora Arnolda Lobela grāmata "Vardes un krupja piedzīvojumi". Bet ne tikai,

jо vajadzēja taču noskaidrot, kā aug vārdes, ko tās ēd, cik tālu spēj aizlēkt un cik ilgi tās dzīvo. Tāpat, lasot Marta Pujāta dzējoli "Āri", klātesēs aizdomājās, kā bērnbābītē rotājās vīci.

Amerikāņu autora stāsts liek domāt par draudzību un tās nozīmi katra dzīvē. Izrādās, ka pat pāzaudēta pogā jaūj izjust drauga plecu. Mazie bibliotēkas

Avots: Tēvzemīte
Datums: 08-08-2023

Ropažu novada bibliotēkas saņem bibliotēku akreditācijas apliecības

2023. gada 21. jūlijā Kultūras centrā "Ulbrokas Pērle" sirsnīgā atmosfērā Ropažu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja Vita Paulāne novada bibliotēku darbiniekiem pasniedza bibliotēku akreditācijas apliecības.

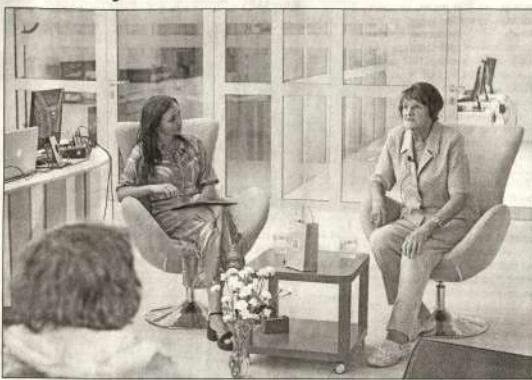
Priekšsēdētāja Vita Paulāne ir Latvijas Bibliotēku padomes locekle un, pasniedzot akreditācijas apliecības bibliotēku vadītājām, uzsvēra Ropažu novada bibliotēku augsto novērtējumu akreditācijas atzinumos, un aicināja novada bibliotekārus arī turpmāk kvalitatīvi un radoši turpināt darbu.

Atgādinām, ka 12. aprīlī Ropažu novada pašvaldības septiņas bibliotēkas apmeklēja Kultūras ministrijas organizēta Akreditācijas ekspertu komisija, kura pārstāv Latvijas Bibliotēku padomi. Komisija vērtēja

bibliotēku ikdienas darbu, funkcijas un uzdevumu īstenošanas kvalitāti, pieejamību un izmantojamību. Par bibliotēku atbilstību akreditācijas prasībām tika sagatavoti Bibliotēku akreditācijas komisijas atzinumi, kurus apstiprina Latvijas Bibliotēku padome (LBP). Pamatojoties uz LBP atzinumiem, kultūras ministrs pieņem lēmumu par katras bibliotēkas akreditāciju, un tiek izsniegtas akreditācijas apliecība.

Armands Leimanis,
*Ropažu novada pašvaldības
kultūras speciālists*

«Muzejs nav viena cilvēka darbs»

Talsu novada muzeja simtgades gadā «mazpilSētas stāstnīcā» ar amžiantiem atgadijumiem atmīnās dalījās ilggāji muzeja direktore Anna Rasa. Ar viņu sarunājās Novadpētniecības lasi-tavas darba vadītāja Lita Zandberga (no kreisās).
Publicitātes foto

Publicités foto

Agrita Blumberga

Turpinot tikties ar personībām, kas atstājušas nozīmīgu nospiedumu pilsētas vēstrū, 24. augustā «mazpilsētas stāstnīcā» viesojās Ilgaudēja Talsu novada muzeja direktore Anna Rasa. Šobrid Annas ikdienu alzirat Ugāles «Rāsīs», bet ar Talsiem viņas dzive bijusi saistīta ian kōn 1946. vāda.

S ī saistīta jau kops 1964. gada.
Lai gan Tālos reizēs, tāls pilstas kultūras dzīves veidojāta Anna Rasa nav jau 30 gadus, atmiņas par aizvadito laiku ir gana spilgta. 1964. gadā pēc kultūras darbinieku tehniskās vienības atšķirta uz Tālēniem, bet toreiz tā skaitās arī daudz netaisnību. «Esim Sēlijas meiteņe — kad mani atšķirta seit, tri dienas raudju, manki — līrāptis, kā tā var...» Pēc Bauskas bija 25. kongresā sāmiecinīcā, kura bija vajadzīgās kultūras darbinieki, un manā tēra brāla dēls, Ogres sovhoza rāts, sunāja man vietinā. Kad mani pēc kultūras darbinieku tehnikuma absolvēšanas sājta jādzīvo, plīngi svētu vieti, teicu — ieuļ už Bauskas sāmiecinīcā, bet 25. kongressa sāmiecinīcās kultūras namu. Man atbilstēja — nē, jūs tur neiesiet, jo tās arodbedrības sistēmā un mēs sagatavojam tām, kultūras darbiniekam, kas ir tās, kas ir valsts sielām.» Tā 1964. gada sākumā, tākādi A. Rasa.

«Kultūra nebija valasprieks bet aicinājums»

Dzīves viņa ieguvumi arī teātra režisores izglītībā un 1965. gadā Tālos iestudējusi Raina lugumus. «Krauklītis», kas prasījusi no viņas, bet arī jaunības vīrieši. «Kad atnāca, man piešķīvāja vārdu — Krauklis.» Kurijs noms cīlēkys to darītu? Toreiz domāja — nā, kā es esmu beigusi režisorus? Mani patēriekā supratu, ka es joti daudz zinu, vēlāk supratu, ka patēriekā neko nezinu. Bet ja vajag, tad iestudējusi Arne «Krauklītis» kā tur gaŗā, ta gājās bet tās bīt laikā, kad iepazīstinājās tālēniņš, Kultūras dzīve, tālēniņš.

No vēstures un filoloģijas līdz kultūrai

Ar ceiž līdz profesijas izvēlei bijis likumots — mammais ieteik vīn sākotnēji atsevišķas vēstures un filoloģijas fakultātē, bet, atviroties kultūras un izglītības darbinieku fakultatē, nolēma izmēģināt spēkus kultūras lauciņa. „Mamma nebijs priežels, ka aizgāju pa kultūras liniju, bet tur neko nerarit. Dezināns, kāpēc man, lauku mietienei, pēkšņi grībējus uz kultūru, bet kaut kas man visā virzienā. Toreiz domāja — es tādā varēja turpināt mācīties augstskolas. Neviens cīt par to augstākās skolas arī.

maz. Muzejs ārkārtīgi daudz ieguvā, patiecoties Kitajā Valberīgā, kura muzeju vēsturnieces pieredzi bija ieguvusi Liepājā. Tad parādījās fondu glābātāji ar kā brīnumus atrāca Gvana, līdz ar to par izstāden man galva vairs nesāpēja. Nezīm, kāpēc man ir tā veicīties, bet man apkārt vienmēr ir bijuši brīnīšķi cilvēki. Kadreiz mums bija arī pieminekļu inspektors un katram valsts nozīmes piemineklim bija sava mapīte.

Muzeja laikus atceros ar joti lielu gaismu, bet gājis ir visādi — aprīlī, kad bija jaubūt Mākslas dienu pasākumiem, no rīta piecelos un skatos — uz vienu stabiņiem sniegs. Kas atliek? Skrējām, pārlejām atīsu un visu, kas bija paredzēts, ārā, pārclājām uz sporta namu — mums bija brīnīgais pāsākums, jo sporta namā var izlikti joti daudz gleznu, bet to pārdziņojumu nekad neizmirsītu! — piezdīvotā dābas A. Rasa.

Ar skaudību noskatījušies uz
tukšajām sienām.

Vinas laikos muzejs atradie-

Roža iela 7 — ieroģēzētās vies-
tas dēļ tāpēc tērpatāzētā
arī Muzeja dienas. Dodoties uz
citām Latvijas novadiem, Talsus
muzejnieki ar skaidrām noskaņā-
jūsies uz tukšajām sienām un būri-
vajiem laukumiem, kādu mājēj-
trīcēji līdz ar to radūsies vies-
mainīt ierastos īstumos. „Sā laiks
sakrīta ar tautas atmodu, līdz ar
to mums bija vienlāgā. Mīklasla-
dienas pārvarsā notika laukumā
pēc kultūras nama. Tā varētu
notikti loterija, mākslinieki zin-
dojās savus darbus, un tās skaitā
jās muzeja specīdzīkli. Muzejs
tādiem vien cilvēku darbs, tas ir
kolektīvs, tā ir sabarība... Arī
kultūras festādes savā starpā ne-
prātrauksti sardarbojās.

Šobrīd jau vairāk nekā 15 ga-

Avots: Talsu Vēstis
Datums: 29-08-2023

Pirmais pusgads bibliotēkā

Cik maza un skaista ir mūsu zeme Baltijas jūras krastā, skaista visos gada laikos! Varbūt tādēļ tā var dižoties ar tik daudziem mākslas cilvēkiem, kuru pierība saistāma ar Latvijas vārdu. Gada sākumā, janvārī, viesojoties bibliotēkā akcentējām rakstnieka Rūdolfa Blaumanā vārdu, kuram šogad apritēja 160. gadskārt. Manā skatījuma Rūdolfs Blaumanis ir dižgars, jo cauri daudzu gadu desmitiem viņa vārds nav zaudējis savu nozīmību un skan joprojām. Šis mūžs, tikai 45 gadi, bet tik ļoti ražens tas bijis. Viņa darbi tulkoši daudzās Eiropas tautu valodās. „Salna pavasari”, „Purva bridējs”, „Nāves ēnā”, „No saldenās pudeles”, „Indrāni”, „Uguni”, protams, „Skroderdienas Silmačos” un citi – gandrīz visiem ir zināms šīs rakstnieka astātais literārais mantojums. Šīs pirms rakstnieka 160. dzimšanas dienas tika izdots Benedikta Kalnača pētījums – monogrāfija „Pavērsiens. Rūdolfs Blaumanis latviešu un Eiropas literatūrā”, kas tapis vairāk nekā desmit gadu laikā. Šajā grāmatā, kuru iespējams lasīt arī Mārcienas pagasta bibliotēkā, autors pievērsies gan R. Blaumanā literārajiem darbiem, gan viņa laikmeta rakstniecī-

Tikšanās ar grāmatas autori Rutu Bērziņu (pirmā no kreisās)

bas un mākslas analīzei.

Lai gan katru mēnesi kādam latviešu autoram ir jubileja, februārī pieskārāmies milestības tēmai, bet martā „Sieviešu dienai”. Viljams Šekspīrs teicis, ka patiesa milestība nespēj runāt, jo patiesas jūtas izsaka sevi darbos, nevis vārdos. Antuāns de Sent-Ekziperi par to saka, ka milestība nenozīmē skatīties vienam uz otru, bet gan skatīties vienā virzienā. Milestībai nav vienas vienīgas definīcijas un izpratnes. Tā katram ir at-

šķirīga un nav saīdzināma, bet milestība un sieviete vienmēr ir cieši saistītas. Pasaulē šogad jau 110. gadu atzīmēja Starptautisko sieviešu dienu. Un arī tāpēc mēs šajā reizē bibliotēkā lasījām dzeju gan par milestību, gan sievieti.

Šajā pavasari Mārcienas pagasta bibliotēkā tikāmies ar ļaudonieti, jauniznākušās grāmatas „Baltās tākas” autori Rutu Bērziņu. Pasākuma laikā viņa pastāstīja par garo ceļu, kādu turpinājums 4. lpp.

izgājusi grāmata no pirmo lapaspūšu uzrakstīšanas līdz izdošanas brīdim. Tie ir piecdesmit gadi, savā stāstījumā autore skāra arī savu dzīves gājumu – 37 gadus viņa bijusi Ľaudonās pagasta bibliotēkas vadītāja. Visu mūžu, blakus rakstīšanai, grāmatas autore arī zīmē, krāj rožu stādu kolekciju, apkopo dziesmas, kurās apdziedēta roze. Radošam cilvēkam radošums izpaužas daudzās jomās, jo interesantas aizraušanās veido skaistāku ikdienu. Atstājot savu

autogrāfu bibliotēkas grāmatā „Baltās tākas”, Ruta Bērziņa ieraksta: „Visskaitākais gadalaiks ir milestība”.

Un ziedošais maija mēnesis atrāca ar dzejnieka, publicista un sabiedriskā darbinieka Imanta Ziedona 90. jubileju. Lai gan Ziedonis jau tieši desmit gadus nav vairs starp mums, viņa atlāsto literāro darbu kopums latviešu tautai ir ļoti nozīmīgs un nav samērojams ne ar kādām bagātībām. Viņš bija cilvēks ar skaidru pasaules redzējumu, kurš allaž

vēlējies izzināt sevi un citus. Daudzas dzejnieka atziņas dzīvo arī šodien, pie mēram, „Visvērtīgākais, ko cilvēks var izdarīt, ir ne jau pārmainīt pasauli, bet izmainīt sevi, un ir svarīgi, laiku pa laikam klūt mazam, lai augtu liels”.

Nīna Kalupiece
Zandas Buzinas foto

Ar 11. jūliju darbu atsākusi
Mārcienas pagasta bibliotēka

Rosina aizķerties aiz vārda

Leva Vilmane, "Saldus Zeme"

Ja UNESCO Latvijas Nacionālā komisija atteikties no savā tīkla "Stāstu bibliotekas", tā daļībnieces no Saldus novada tīk un tā turēto kopā. Jo nebūtu prātīgi atmet ar roku 10 gadu darbam – uzskata Nigrandes pagasta Kalnu bibliotekas vadītāja Leva Kalvīne un bibliotekāre Valda Freidenfelde.

"Stāstu bibliotekas" ietekmē Saldus novada kultūru, jo vairākais gads būtībā bijušas vienīgās, kurus regulāri pieveršas stāstniecības tradīcijam. Pār tam rūpejās četrās vietas – Saldū, Kuršķos, Vadakstē un Nigrandē. Tiesa, ne vienmēr sekojot jomas vissvarīgājiem vadītājiem, bet darot pa savam.

"Reizēm grūti noskārt, kurš mums 'Stāstu bibliotekas' pasūkums, kurš 'parasti', jo cilveku bibliotēka esam pulcīnajūs vienmēr. Te viji satikusi savaļojuši un nepastāstījuši cīņojumus, pārņūjuši kopīgas vēstures notikumus, izteikuši idejas nākotnei. Stāstniecības semināros esmu dzīvojuši strīdigus viedokļus par to, kas ir stāsts, tāpēc dažābrīd nesaprotam, kā klasificēt mīnu sakņotīmu – par sarunām bagātu išķāšanos vai tradīciju ledzēju stāstu stāstīšanu. Teorētiski katrām stāstām ir leavās, izteiksmēs un beigās tas dzīve neatkarīgi no tācījuma, ja Leva Kalvīne nesējēja, ka pat precīza definīcija nesmedītu skaidri.

Valda Freidenfelde pieversas praksi, jo Kalnu bibliotekas sāstāstīšanas stāstniecības tīkla bagatīgumā kultivētais piešķirvāmu lēšķānuma gan bijusi lieļa nezīna un nedrošība. Valda atceras: "Tikam piešķīmējās 2013. gadā, kad izpildījām anketu, pirmsās iedzīvs gūvām 2014. gadā pēc vasaras stāstnieku skolas, jo koleģi atklāti dalaļas ar savu pieredzi un plāniem. Vispirms sākotnējiem tematiskas pēcpūsdienu – aicinājām vietējos cilvēkus pastāsti par Ziemassvētkiem, savi skolu, kolhoza gadīem. Vēlāk izdomājām ciklus. Cetotāji aicināti septīgas sezona, mājā stāstiem noorganizētas 23 stundas, katrai runaijam par vairākiem mājām". Leva Kalvīne piebilst, ka katrā sarunu pēcpūsdienu ir noīlmeta un iekļauta novadpētniecības krātuvē, jo cilvēku atmiņas lēnās faktu un viedokļu par pagasta vesturei nozīmīgumam cilvēkiem, notikušiem un vietām. Dienēži kārtēji tiekot informāciju iegūt, bet ne sagatavot lasīšanai un papildināti ar māju fotogrāfijām.

Valda Freidenfelde uzdzīdējusi stāstnieku kustības literārās vīrsotnē popularitāti viedoklī, ka bibliotekām jābūt arī stāstniecības skolām, kurās ikviens apjomības pilns intereests var izmācīties par labu labo runātāju. Viņa pleredze ir citādala: bibliotekāru spekts un runātajiem piemeklētājiem ērtu vietu un laiku, piedava temu, bet ne piešķest izteikties. "Reizēm cilvekus grūti pierunt stāstīt par dažām,

FOTO NO NIGRANDES PAGASTA KALNU BIBLIOTEKĀS ARHĪVA
Saldus novada "Stāstu bibliotēku" saietis Nigrandē. Pirmo sarīkoja Kalnu bibliotēka, ceturto šovasar organizēja Saldus novoda bibliotēka.

Stāsto lesākums. 3. Saldus novada "Stāstu bibliotēku" saietis "Cepu, vārū, stāstu stāstu" čukstu spēlei Jaujas nigrandēliecē Pārša Ēberlinja un saldenieka Rudite Kostjukēvičiņa

mājinā, bet, kad iesāk, iznādās – stāstīmā ir daudz, jo piedzīvojusi bēgu gaitas, karu, labi atceras, ka pieņemta daudzdzīvokļu mājās sākotnēji logo izmazgāšanai un pukū stāstīšanas talkas. Māji stāstu kolekciju papildināsim, gan ledzīvotības aicinot uz pasākumiem, gan aptaujot. Dzīkārt paveicas – viens runātājs pavelk nākamais, un stāsts skaiti aizriņo. Ar levu esam rūkojusas daudzus stāstniecības pasākumus. Par joti nozīmīgām iuzskatu Saldus novada "Stāstu bibliotēku" saietus – divi notikuši pie mūs Kalnos, joti interesanta tīkšanis bija Vadakstē, šovasar – Saldū. Pasākumi ir dažādi,

bet neuzskaitām sevi par stāstniecību. Mēs neuzņemamies ar priekšnesumiem." Valda nošķir publiskās pārākās no tradīcijas. Bibliotekas vadītāji stāstnieku skološās māsas lašājā klubīnā "Lubeniekā", kurā daļībnieki i stāsta un klausas par grāmatu, autoriem, kopot daudzus tradīcijas. "Reiz kāda klubīja daļībniece atzinās: viņa nekad nebūtu iedomājusies, ka jekad iemaicīsies atrībīvoties un rāti pastāstīt par pasas izlaisti grāmatu. Pēc Gunta Pakalnu teikta, viņa, ja trenētos, varētu kļūt izcila. Bibliotēkā esam sākotnējus joti daudzas sarunas, tāpēc zinu, ka ne ktrs prot aizkerties aiz jebkura vārda un to izkritināt stāstu. Kalnos var daudz stāstnieku akadēmiskā nozīme, bet sīgū runātāju gan mums netrūkst," leva Kalvīne raksturo vītejot.

Guntis Pakalns sacījis, ka klasicķā gadījumā stāstniecība domāta solistiem, jo runātājs ir viens pret visu publiku. Savukārt sarunās vienībāzē nozīmīgi viņi runātāji, tāpēc tās Kalnu bibliotēka ir liela ciepa. Kad sarunās risina pieauguši, bibliotekāres izvēlas klausīties, bet, kad cemojās bērndāznieki, viņas pārtop pasaku teicējās un sūzēt gan izstāsta, gan izspēle. ■

VIEDOKLIS

IESPEJAMS, NEATTAISNO CERĪBAS

Par tīkla "Stāstu bibliotekas" nākotni nav išnādīgas skaidrības – atrīzis Guntis Pakalns, Latvijas stāstnieku asociācijas daļībnieks un Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta Latviesu folkloras krātuves pētnieks. Viņš Latvijas stāstniecības laukā bija viens no pirmajiem kopējiem, viens gadus bijis stāpīsājējam "vagu dzīnējējam".

Pētniekam ir pāris minējumi, kādēj parciāls stāstniecībai nozīmīgs projekts: "Puse tīkla bibliotēku zaudējusis interesi, un grūti saprast, cik liela mēra vainojama kovida pandēmija. Tīklat iespējams, ka interese zaudīs UNESCO Latvijas Nacionālajai komisijai, jo neatatlinojam tās cerības. Trēšais iemesls varētu būt pārākums stāstnieku vasaras skolas darbībā. Pēdēji latīka nav smarīgi sākot lekcijas, tāpēc tīkla ir diezgan daudz jaumpriecību, kas nav noklausījies pamatkursu; viņi fīdz galam nesaprogt, kas ir stāstniecība un kā tā saglabājama nākamajām paaudzēm.

Pagājušajā gada apsolījumi zinātnisku rakstu par stāstniecības situāciju Latvijā, taču nevaru to uzrakstīt. Darīs daudz, sakrājūsies lieliski piemēri, bet cilvēki (par visiem esmu atbildīgs, jo aizvāru ar ideju saglabāt un popularizēt mīnu stāstniecības tradīcijas) nejūtas sevišķi laimīgi – nav izjūtas par izaugsmi. Līdzīgi kā arī mūsu valstī – liekis limjām viss labi, bet izpaliķē parliecību, ka strauji ietu uz priekšu.

Viena no maniām hipotēzēm saista ar tradīciju parliecību institucionālizēšanu, iesistīšanas daudzus iestādes un organizācijas, bet katra gāda, ka liešākā darītāja būs cita. Turklat pēmirstam, ka stāstniecība ir folkloras joma, kas turas uz individuālu, tai neder dzīvojījēm un dancotājēm pierasta kārtība."

Avots: Kurzemnieks
Datums: 29-08- 2023

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Daugavpils filiāle kļuva par pašvaldības bibliotēkas daļu

No 1. jūlija Latvijas Neredzīgo bibliotēkas filiālbibliotēka Daugavpilī turpinās darbu kā Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle «Čiekuru bibliotēka».

Daugavpils domes deputāti jūnija nogalē atbalstīja grozījumus Latgales Centrālās bibliotēkas nolikumā – turpmāk bibliotēka ne-

redzīgām personām, personām ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju nodrošinās brīvu literatūras un nepieciešamās informācijas saņemšanu personām piemērotā veidā. Proti, iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem esošajās Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Daugavpils filiālbibliotēkas

telpās Čiekuru ielā tiks nodrošināti visi bibliotēkas pakalpojumi, tāpat arī pārējās Latgales centrālās bibliotēkas filiāles pakāpeniski piedāvās bibliotēku pakalpojumus cilvēkiem ar redzes traucējumiem, informē Daugavpils pašvaldības Centrālās pārvaldes Komunikācijas nodaļa. □

RCB aicina doties pa lasāmvietām Rēzeknē

Iedvesmojoties no Latvijas Nacionālās bibliotēkas izdevuma «Lasāmvietas. Ceļvedis pa lasīšanas vietām 20. gs. sākuma Rīgā», Rēzeknes Centrālā bibliotēka (RCB) aicina izzināt ar grāmatniecību un lasīšanu saistīto Rēzeknes pilsētā un doties izzinošā pašaigā pa Rēzeknes «lasāmvietām».

Pastaigas laikā iesim uz vietām, kur reiz darbojusies bibliotēka, ieskaņīsimies tās vēstures lappusēs, kā arī uzzināsim par tipogrāfijas un izdevniecības aizsākumiem un šodienu Rēzeknē. Plānotais pastaigas ilgums – stunda vai pusotra stunda.

Pulcēšanās laiks un vieta – 14. jūlijā plkst. 15.00 pie Rēzeknes Centrālās bibliotēkas galvenās ieejas Atbrīvošanas alejā 81. Dalība pasākumā ir bez maksas. Laipni gaidām visus interesentus! Izzinošā aktivitātē notiks Latvijas Nacionālās bibliotēkas iniciēto pasākumu ciklā «Latviešu grāmatai 500», izceļot šī gada tēmu – grāmatu un ideju izplatīšana un izdošana.

Kultūrvēsturiska pastaiga no Manteifeļa līdz Locim

15. jūnija rītā Rēzeknes novada un Rēzeknes valsts-pilsētas bibliotēki darbinieki devās izbraukuma seminārā uz Rēzeknes novada Dricānu pagastu. Jau vairākus gadus reizi gadā bibliotekāriem tiek piedāvāta iespēja apmeklēt kādu no novada publiskajām bibliotēkām pieredes apmaiņai un reizē iepazīt tās vietas kultūrvēsturiskos objektus.

Šogad semināra tēma tika pakārtota cikla «Latviešu grāmatai 500» 2023. gada tematiskajam virzienam «Tekstu izplatība senāk un tagad», pievēršot lielāku uzmanību izdevēju darbībai. Un tā kā divu ievērojamu personību – latgaliešu grāmatu izdevēju Vladislava Loča un Gustava Manteifeļa – vārdi ir saistīti ar Dricānu pagastu, tad arī izvēlējās šo maršrutu.

Dienas sākumā apmeklējām Dricānu pagasta bibliotēku, tās vadītāja Ineta Veličko pastāstīja par bibliotēku kā nozīmīgu resursu un atbalstu vietējās kopienas izaugsmei, nodemonstrējot prezentāciju norisū fotogrāfijas. Rēzeknes Centrālās bibliotēkas vecākā

bibliogrāfe Ilona Girucka prezentācijā «Latgaliešu grāmatniecības attīstības veicinātāji Gustavs Manteifelis un Vladislavs Locijs» klātesošos iepazīstināja ar viņu svarīgākajiem dzīves posmiem, darbību un devumu latgaliešu grāmatniecības attīstībā.

Semināra turpinājumā bija iespēja apskatīt Dricānu svēto apustuļu Simeona un Jūdas Romas katoļu baznīcu un Gustava Manteifeļa atdusas vietu baznīcas dārzā. Tālāk apskates maršruts veda uz vietām, kas ir saistītas ar grāmatizdevēja Vladislava Loča vārdu: Pilcenēs kapsētu – V. Loča atdusas vietu un Pilcenēs Svētā Antonia Roman katoļu baznīcu, vienu no senākajām koka guļbūvju celtnēm. Ar raitu, aizraujošu stāstījumu par personālijām, vietām un to laiku notikumiem pastaigu vadīja Dricānu vidusskolas vēstures skolotāja Silvija Laizāne.

Semināra noslēgums notika lauku sētā «Leiceiši», kur radoša un uzņēmīga jauna latviešu ģimene veido savu dzīvi saskārā ar sevi un dabu, informē Rēzeknes novada bibliotēku darba speciāliste Valentīna Viša. □

Avots: Vietējā Latgales Avīze

Datums: 07-07- 2023

Papildināts grāmatu klāsts

MEIRĀNU bibliotēka savus lasītājus gaida ar jaunām grāmatām – šomēnes iegādātas vienpadsmīt.

— Nesen atgriezos no atvālinājuma, vēl jāiešūpojas ierastajā darba ritmā. Bibliotēkas apmeklētāji arī parnāzām atsāk nākt un interesēties par jaunumiem. Es uzreiz iesaku, piedāvāju izvēlēties kaut ko no tikko iegādātā. Jāteic tā, ka mūsu pusē lasītāju nav pārāk daudz, bet uzticīgais lasītāju pulciņš, kas šurp nāk, turas nemainīgs – ap piecdesmit. Aktīvāk bibliotēku apciemo tieši ziemā, jo vasara ir darbu laiks, kad visi aizņemti savās mājās un dārzos. Pirmajā vietā noteikti ierindojas rakstnieces Daces Judinas grāmatas, iecienītas ir arī citu latviešu autoru grāmatas, tās šobrid ir pieprasītākās. Cenšos vietējos ar jaunu lasāmvielu iepriecināt reizi mēnesi. Pateicoties pērn Lubānas apvienības pārvaldes piešķirtajam finansējumam, to saprātīgi sadalot divpadsmīt mēnešiem, varu lasītājus iepriecināt visa gada garumā, — pateicīga ir Meirānu bibliotēkas vadītāja **Dina Sestule**, piebilstot, ka bibliotēku apmeklē ari tie klienti, kuriem nepieciešams izprintēt vai nokopēt dokumentus.

— Regulāri cenšamies piedāvāt arī tematiskās izstādes — patlaban pie mums apskatāma āboliem un dažādiem no tiem pagatavojamiem ēdieniem veltīta izstāde. Žurnālu klāsts arī ir pietiekami plašs un daudzveidīgs. Es savā bibliotēkā nepiedāvāju dzelteno presi, bet gan tādus žurnālus, kuros ir praktisks un noderīgs saturs, — saka Dina Sestule.

Avots: Stars

Datums: 22-08- 2023

Mācīs OpenStreetMap kartēšanas pamatus

21. jūlijā plkst. 15.00 Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā būs iespējams apgūt brīvpieejas kartēšanas platformas OpenStreetMap piedāvātās iespējas, kā arī praktiski izmēģināt kartēšanu. Pasākuma laikā būs iespēja iepazīties arī ar iniciatīvām «Pīna goldu viestnīceiba» un «Nezināmā Rēzekne». Pasākums ir bez maksas, un pieteikties var līdz 21. jūlija rītam, aizpildot anketu ej.uz/OSMkartesana.

Avots: Ludzas Novada Zīņas

Datums: 14-07- 2023

Bibliotēkā Kraukļos – jaunas izstādes

Projektā „Laimes bērni. Kokariem – 100” Gulbenes bibliotēka izveidojusi ceļojošo izstādi (9 plānšetas: 0,60 × 0,84 m). Izstādē atspoguļotās tēmas: koru ikdiena, ārzemju braucieni, koru tēri, repertuārs, kordirigēšanas žesti, brāļi pasniedzēju lomā, skates un konkursi.

Izstāde parāda leģendāro kordiģēntu Imanta un Gido raksturus, attieksmi, darba stilu un metodes. Stāsti un atmiņas, fotogrāfijas un laika liecības – viss kopā papildina mūzikas kultūrvidi ar nozīmīgo par brāļiem Kokariem, akcentējot katru personību. Lai arī katram rakstura iezīmes bija atšķirīgas, viņi tomēr apzinājās dvīņu brāļu spēku, atbalstīja viens otru un sauca: „Brāli... brāli...”

Avots: Cesvaines Zīņas

Datums: Augusts 2023

Svin Zeltiņu svētkus, satikšanos un bibliotēkas simtgadi

Zeltiņu svētki ierasti mājup aicina tuvākus un tālakus Zeltiņiešus augusta otrajā nedēļas nogalē.

Ari šoreiz tie aizsākās piektdienas vakarpusē, ne tikai ar ceļu mājup, bet arī ar amatierteātra "Kontakts" teātra izrādi "Precību veikals". Savukārt sestdien pirmie sporta svētkus uzsāka volejbolisti: četras sieviešu komandas un 11 vīriešu komandas cīņā par Kristera kausu pludmales volejbola. Lidztekus Zeltiņu Sporta un aptūtas parkā darbību uzsāka grāmatu mainīgas punkts un individuālās sacensības ar kopīgo stāstu un nosaukumu "Bārdas grāmatu skapis", un zeltiņiešu aktivitātē "Dāvanas Krogsalai".

2014. gada 12. novembrī pēc smagās slimības 21 gada vecumā aizsaulē aizgāja talantīgs un sirsings Zeltiņu pagasta puisis Kristers Zariņš. Kristens Zeltiņš bija cienītais sportists, dejošais, aktieris, izteikti pozitīvs, nebaidījās no grūtībām, izpildījis, vērsts uz izaugsmi, ists savā pagastā patriots. Viņš vienmēr un visur sevi dēvēja par Zeltiņpuiķu. Šogad Kristeram svinējam 30 gadu jubileju. Paldies Kristerim māsai Baibai, brālim Ervinam un mammai Ilutai, ka bija kopā ar volejbolistiem ari sōgad! Sieviešu konkurenčē kausu izcīnīja komanda "Studija aplausus" (Eline Karaseva, Dina Vītola), otrajā vietā ieindojās komanda "Mēlnās žubes" (Kristine Ķajurova, Laura Vāciete), trešajā - "Ķipari - pipari" (Ieva Klimoviča, Elga Barinova). Viršiešu konkurenčē kausu savā iptašumā ieguvu komanda "Elita" (Džonatans Baumanijs, Agris Puzulis), otrajā vietā atstājot komandu "Agnis/

Elvis" (Agnis Bināns, Elvis Bināns), savukārt trešo vietu ieguvu komanda "Riharda draugi" (Āris Karasevs, Nauris Lepiks).

Pēc "Latvijas bibliotēku padomes gadagrāmatas" (1926) datiem, Zeltiņu bibliotēka dibināta 1923. gadā. Ernests Bārda (1984 - 1943) bijis Zeltiņu pagastskolas pārzinis un aktīvi iesaistīts sabiedriskajā dzīvē. Par muža ieseguldījuma izglītības darbā, 1935. gada apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. Ar Ernesta Bārda ierosni un materiālu ieguldījumu tika nodobināta Zeltiņu pagasta bezmaksas bibliotekas biedrība. Būdams diriģents, Bārda mudināja koristus nemēlīdz uz mēģinājumu kādu grāmatu, ko varētu apmaiņāt ar dziedātājiem, saņemot laišanai kādu no viņu atmestajām. Koristiem šī grāmatu apmaiņa loti iepatikās. Ari Bārda pats allaž atne-

sa līdz uz mēģinājumu dažas grāmatas no sava personīgā krājuma. Kad visi dziedātāji bija izlasījuši un deva dirigētam atpakaļ, viņš grāmatas ievietoja kādu skolas skapē, teikdam, ka tā būs kora bibliotekas pirmsais krājums. Nu arī dziedātāji savus izdevumus novietoja blakus Bārdas grāmatām. Vēlāk pagasta valde noslēzda darba ligu mu ar pašu labāko vietējo galdnieku, un drīz vien pagastmājas zāle (tagad tautas namā) kaktā aiz krāsns atrādās liels brūni krāsots vienkrāša priedes koka divdurvju skapis. Tāni novietoja visas esošās grāmatas, iepriekš tām numurējot un reģistrējot. Tā sāka darboties Zeltiņu pirmā bibliotēka.

Laika gaitā bibliotēka Zeltiņos atradusies "Skolas skapi", "Pagastmāja" zālē aiz krāsns, "Zvaigznītēs", "Strazdiņos", Pienotavas mājā,

"Atvasēs", un šodien tā atrodas "Tercēs". Bibliotekāru pulkā šo simts gadu laikā bez bibliotekas aizsācēja Ernesta Bārdas bijusī Hertha Purīja, Velta Dakers, Talivaldis Abrams, Valda Torgāne, Monika Vejīja, Jānis Zalīts, Ēriests Žvarts, Vija Cinglere, Melita Gārsniece, Baiba Jēgere, Lilita Gārsniece, Līga Abolina, Ilūta Zariņa, un šodien Zeltiņu bibliotekas bibliotekāre ir Agita Žigure.

Sportiskās aktivitātes aicināja iepazīt burtu pasauli, sēļspēku apmēru varēja izmēģināt, turto smagākās grāmatas stacijā "A-žīgu", Lauras Dreīzes "Dejotājās" pavadībā atcerēties labakos deju soļus, kopā ar Marītu un Janci izmēģināt trāpīgumu ūturiņās. Stacijā "Balts kreks" bija iespēja uzvilkst baltu kreklu, atcerēties grāmatu autorus un skāji izlasīt fragmentu no Imanta Ziedoņa epifānijas, pie "Taurētāj" ne tikai trāpīgi mest, bet arī skaji taurēt, un Spridrits mudināja maldugunis aiznest pareizājās vietās. Sirsniņa pateicība visiem dalībniekiem par izturību burtu un sporta pasaulē, paldies ari draugiem no "Otrās elpas", kas katram uzzvarētājam sarūpeja vienu jaunu grāmatu tumšākiem rudens vakanīem! Mazāko bērnu grupā uzzvarētāji Alise Verbiča un Žemgus Mūrnieks. Tālakā vietas ieguvu Melānija Jakobsonē, Annija Markšēvica un Oskars Vanags, Ragnārs Mēnīks. Vecāko bērnu grupā meiteņmērīgā vieta Elzai Laivai, otrā Elzai Bērziņai, trešā Dārtai Saulītei. Savukārt zēniem uzzvarētājs Artūrs Verbičs, otrā vieta Elvījam Gārsniekam, trešā Sandrim Pakalniņiem. Jauniešu grupā uzzvarētāji Estere Rozīte un Gustavs Ābolīns, otrajā vietā atstājot Līliānu Gārsnieci un

Edvardu Gārsnieku, savukārt trešajās - Ligu Musku un Kristo Kaktiņu. Pieaugušo grupā uzzvarētāja Baiba Zariņa, otrajā vietā Aljona Jakobsonē, trešajā Oniķa Cvetkova. Viršiešiem uzzvarētājs Artīs Maksimš, otrajā vietā Āris Karasevs, trešajā - Ervins Zariņš. Vidējās pauaudzes grupā uzzvarētāja Inga Dukure, otrā Dace Olipa, trešā Liga Rezgoriņa, viršiešiem uzvaru gava Mārtiņš Zariņš, otrs - Rolands Laiva, trešais - Uldis Bērziņš. Pie redzējušākajā grupā uzzvarētāja Daice Mūrniece, otrā - Ilze Hemetsberga, trešā - Maruta Sama, viršiešiem - uzzvarētājs Raits Briedis, otrs - Dainis Ertmanis un trešais - Helmutis Hemetsbergers.

Vakara noslēgumā tikamies Zeltiņu estrādē, kur visus muzikāli prieceja Gunāra Kalēja mazdels Gustavs Kalējs, dēls Aigars Kalējs, draugs Jānis Upītis, kā arī Zeltiņu dziedādošo aktieri apvienībā "Jautrie Podi". Koncertu papildināja ari dejetājas no Lejasciema "Dzinteles" un Gulbenes "Raganījas". Noslēgumā ierastā žalumballe ar grupu "Rolie". Savukārni svētdien kapusvētku dievkalpojums Zeltiņu kapos ar mācītāju Jāni Zvirgzdiņu.

Paldies visiem palīgiem, kuri palīdzējusi radīt svētkus un arī mazus pārsteigumus šo dienu laikā, spēlejusi teātri, dziedājuši, tiesājuši, dekorējuši, iekartojuši, aizdevuši un padalījušies ar savām spējām un talentiem, spēku un finansēm. Oficiāls paldies un pateicība Alūksnes novada pašvaldībai, Alūksnes novada pagastu apvienības pārvaldei un labdarības veikalām "Otrā elpa".

ANZ

Sigita Mūrniece

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas
Datums: 29-08-2023